

STOPP! MÄRK RÄTTIGHETERNA! DRAMAÖVNING

Dagsverke rf / www.dagsverke.fi

Syften:

- Fördjupa förståelsen för barnets rättigheter och hur de uppfylls i Sierra Leone
- Övar på färdigheten i att uttrycka sig själv genom improvisation

Tid: 45+ min

Gruppstorlek: Man arbetar i smågrupper på 3-6 elever. Passar för klasser på 15-30 elever.

Material:

- Sagokort (som bilaga). Kopiera bilagan och klipp ut korten. Varje grupp behöver ett sagokort.
- Sammanfattning på Konventionen om barnets rättigheter (som bilaga). Varje elev kan få en kopia.

Övningens gång:

Före den här uppgiften lönar det sig att bekanta sig med barnets rättigheter med hjälp av övningarna i Dagsverke rf:s **På riktigt! Metodhandbok för behandling av barnets rättigheter**¹, så att man känner till Konventionen om barnets rättigheter. Om det inte finns tid för det, bör man åtminstone dela ut sammanfattningen av Konventionen om barnets rättigheter (som bilaga) till eleverna.

Dela upp eleverna i grupper på 3-6 stycken. För att dramaupplevelsen säkert blir avslappnad och rolig, lönar det sig att bilda grupperna så att gruppmedlemmarna gärna agerar tillsammans och inte är blyga inför varandra. Det är bra att inleda dramalektionerna med en uppvärmningslek, så att eleverna kommer i rätt stämning och slappnar av. Efter uppvärmningen delar man ut sagokorten åt grupperna. I sagokorten beskrivs en situation där barnets rättighet inte uppfylls. Sagorna tar plats i Sierra Leone, men man måste inte känna till landet för att framföra scenen. Idén med gruppen är att man spelar upp situationen som beskrivs i kortet. Om det finns många personer i en grupp, kan eleverna omforma sagan och hitta på nya roller.

Instruera eleverna att observera publiken och åt vilken riktning de uppträder. Reservera tillräckligt med tid för att förbereda uppträdandet och för möjligheten att öva utanför klassrummet.

Grupperna spelar upp sina skådespel turvis. Gruppen framför först skådespelet en gång helt igenom. Efter det börjar gruppen spela upp samma skådespel från början. Publikens uppgift är nu att ropa "Stopp!" genast då någons rättighet kränks. Efter ropet skall skådespelarna frysa på plats. Publiken berättar nu vad som till följande skall hända i skådespelet, så att slutet blir lyckligt och så att ingens rättigheter kränks. När publiken har utvecklat sin alternativa slutliga lösning, uppträder

¹ På riktigt! -handboken kan läsas på nätet: http://www.taksvarikki.fi/oikeesti/pa_riktigt.pdf . Man kan också beställa den kostnadsfritt från Dagsverke rf: tilaus@taksvarikki.fi.

skådespelarna det nya slutet från den situationen då skådespelet frös. Övningen kan genomföras så att man under den första lektionen värmer upp och förbereder skådespelet, medan man under den andra lektionen spelar upp skådespelen och spjälkar isär dem.

Då ni spjälkar isär skådespelet är det bra att ge tid för en ledig diskussion, så att eleverna kan dela med sig av känslor som skådespelet har väckt hos dem. Man kan ta isär skådespelen med frågor som:

- Hur kändes det att uppträda?
- Var det svårt att spela upp den slutliga lösningen som publiken föreslog, då ni inte kunde förbereda den på förhand?
- Tyckte skådespelarna/de övriga att den slutliga lösningen var bra? Var den realistisk?
- Vilket slut är på riktigt mer sannolikt?
- Skulle någon av de framförda situationerna kunna hända i Finland?
- Har du stött på liknande situationer någonstans?
- Hur känner ni er efter övningen?

Sagokort (också i bilagan):

Roller: Zainab (flicka), pappa, möjligen andra av familjens barn

Situationen: Zainab packar böcker i väskan på morgonen och tänker gå till skolan. Pappan kommer och säger att flickan måste lämna skolan på hälft, för att hon måste hjälpa till med hushållsuppgifter och med att sköta sina yngre syskon. Zainab försöker säga emot: hon är bra i skolan och tycker om att studera. Pappan svarar att det är slöseri med tid att utbilda flickor, därför att kvinnans viktigaste uppgift är att sköta om hemmet och om barnen. Enligt pappan räcker det med att familjens pojkar går i skola.

Barnets rättighet, som situationen hör till: Barn har rätt att gå i skola.

Roller: Mohamed, halvsystrar och halvbröder, adoptivmamma och adoptivpappa

Situationen: Lilla Mohamed har skickats till sina avlägsna släktingar för att undgå kriget. Den nya familjen behandlar Mohamed som en tjänare: han måste sköta hushållsarbeten från morgon till kväll och han får bara äta när resten av familjen redan ätit. Dessutom blir han mobbad av sina halvsyskon och halvbröder.

Barnets rättighet, som situationen hör till: Flyktingbarn måste tas hand om.

Roller: Suzan, lärare, bänkkamrat, andra klasskamrater

Situationen: Suzan har en synskada och hon kan inte se tillräckligt bra för att läsa. Hon går ändå i skola, även om det ibland är svårt för henne att följa med i undervisningen. En dag ger läraren eleverna en läsläxa i slutet av lektionen. Suzan ber sin bänkkamrat Selina om hjälp, och frågar om Selina kunde läsa upp texten för henne efter skolan. Selina snäser att hon har bråttom och att hon inte alltid orkar hjälpa.

Barnets rättighet, som situationen hör till: Handikappade barn bör få bästa möjliga hjälp.

Roller: Ishmael, mamma, möjligen andra familjemedlemmar

Situationen: 9-åriga Ishmael kommer hem från skolan och börjar göra sina läxor. Mamma kommer och säger att pojken måste gå och hjälpa till med skördarbetet. Efter det tunga arbetet faller Ishmael utmattad i säng på kvällen och orkar inte ens fundera på att göra sina läxor.

Barnets rättighet, som situationen hör till: Barn ska inte behöva utföra arbete som är tungt eller arbeta långa arbetsdagar.

Roller: Samuel, lärare, klasskompisar

Situationen: Samuel sitter på lektionen och orkar inte riktigt koncentrera sig på vad läraren säger. Han viskar tillsammans med sin kompis Abubakarri, även om läraren just har sagt åt pojkarna att de skall vara tysta. Plötsligt står läraren bredvid Samuel och kommenderar honom att gå framför klassen. Som straff för att han pratade under lektionen slår läraren Samuel på fingrarna med en käpp.

Barnets rättighet, som situationen hör till: Barn bör skyddas från våld och utnyttjande.
